

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:
Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Kelet és Nyugat harca.

Európa történetén végighuzódik a Kelet és Nyugat ellentéte. A hatalmas római birodalom sem tudta a kettőt tartósan egyesíteni. S mikor a barbár népek csapásai alatt a nyugati római birodalom megropant, az ellentét még jobban kiélesedett. Ez az ellentét nyilatkozott az első keresztény századok nagy vallásvitáiban, melyeknek bölcsője a keleti görög szellem volt. Róma és a nyugati kereszténység ellenállottak ennek a szellemnek s evel a Kelet gyűlöletét vonták magukra. S mikor nyugaton új keresztény államok alakultak, az ellentét a politikai térre is átcsapott. A keleti egyházszakadás áthidalhatatlan űrt teremtett Kelet és Nyugat között és a többszörös kibékülések nem voltak tartósak.

A Duna és Tisza medencéje ép Kelet és Nyugat határán fekszik, s így természet-szerűleg a kettő összeütközésének színtere. Amelyik itt uralkodik, azé a vezetőszerep Európában. A magyar nép a nyugati kereszténységhez csatlakozott, annak kulturáját vette föl magába, de evel magára vállalta azt a szerepet is, hogy a nyugati kultúra őrtállója és előőrse legyen Kelet felé. Ez volt Magyarország feladata a bizanci, majd az utána következő török hatalom ellen.

Évszázados harcokban állott ellent ez az ország és vére hullásával védte a nyugati keresztény műveltséget.

S ez a szerep vár most is a magyar nemzetre. A bizanci szellem örökösei: Oroszország és balkáni csatlósa monarkiánkban látják álmaik megvalósulásának akadályát és hogy ezt az akadályt megdöntsék a bizantinizmus hagyományos fegyvereihez fordultak: ármány, gyilkosság és erőszakhoz. EVEL akarnak erőt venni a fölényesebb nyugati kulturán. Győzelmük a bizantinizmus uralma lenne Európában. S mit, jelent ez? Röviden a politikai és vallási szarnokság. A cárizmus korlátlan hatalma nem tűri a népek és vallások szabadságát; a vallás kezében csak eszköz a nép politikai lenyűgözéséhez.

A mi harcunk tehát valódi *szabadságharc*: a politikai és vallási szabadságért, melyeken a nyugati kultúra és előhaladás nyugszik. Küzdünk a mi és mindazon többnyire szláv népek szabadságáért, melyeket Oroszország hatalmi körébe akar vonni, hogy azután századok tanúsága szerint megpróbálja őket önállóságuktól, szabadságuktól és nemzeti létüktől. Példa rá Lengyelország és Ukrajna, hogy többről ne is szóljunk. Ezt úgy látszik Szerbián kívül a többi balkán államok is kezdik fölismerni és ellent-

állanak az orosz cselszövésnek. Mi lenne Európából, ha az orosz kolosszus még jobban megnövekednék.

Mi lenne azon eszmékkel, melyeknek a nyugati népei kulturális fölényüket és haladásukat köszönhetik? Keserves tapasztalat volna azon országokra, melyek most Oroszország eszközeivé szegődtek. Franciaország szemét elhomályosítja a reváns gyűlölet, Angolországét pedig a busás haszon féltése. Az első elveszett tartományait akarná visszaszerezni és a francia tőke uralmát biztosítani. A másik miután becsületes versennyel nem tudja német vetélytársát legyűrni, magát lehetőleg kimélve másokkal akarja a feltörekvő német birodalmat kiütni a nyeregből, mert azt gondolja, hogy a föld tejfeléhez és a népek zsirjához egyedül neki van joga. Ezek ellenében szövetségünkkel mi ismét a becsületes érvényesülés szabadságáért küzdünk, azért a jogért, hogy francián és angolon kívül más nép is hozzáférközhessék a nap melegítő sugaraihoz, hogy a munka, iparkodás, szolidaritás a kereskedelemben, iparban, pénzügyekben érvényesülhessen: egy szóval a materiális kultúra *szabadságáért*.

S ebből merítjük azon megirhatatlan reményünket, hogy győzni fogunk és győzünk kell. Bizunk az isteni gondviselésben,

Félre kislelküek!

Félre kislelküek!

Világtörténelem s ezeréves multunk

Bizonyság arra, hogy gyávák sohasem [voltunk.

Reánk tört a tatár, reánk tört a török,
Kardunk tán megcsorbult, de össze nem törött.

Vállunkkal fedeztük a fél Európát,
Vedtük, védelmeztük a vallást, kulturát.
Adáz tusáinkban, nagy küzdelmeinkben
Velünk volt az Isten.

Velünk volt az Isten,
Magyarok Istene, egész világ atyja,
Igazságos ügyünk soha el nem hagyta.
Kapzsiság és bosszu bennünket nem hajtott,
Bűnös hadjáratot magyar nem indított.
Szabadságszerető, szolgaságmegvető,
Vallásos, hitbuzgó, igazságszerető
Nemzet voltunk mindig. Népünk ha baj érte,
Szerencse kísérte.

Szerencse kísérte
Igaz ügyeinket, véres harcainkat,

Ellenséget verő éles kardjainkat.
Emlékeztek-e még apáink harcára,
Legendás időknek legszebb korszakára?
A gyermek-honvédek, aggastyán vitézek
Akiknek a lelke harci vágtyól égett,
Nem nézték az ellen számbeli tulsúlyát,
Ugy vívták a tusát.

Ugy vívták a tusát
Fiatalos hévvel, izzó szenvedéllyel,
Nem tekintve hátra, nem tekintve széjjel.
Körös-körülöttük amerre csak néztek,
Semmi mást nem láttak, csakis ellenséget.
S azt a sok-sok ellent mégis csak megverték,
Mert a győzelmüket mindig hinni merték.
Azzal intették le, kik abban nem hittek:
Félre kislelküek!

Félre kislelküek!
Félelemre nincs ok, nem vagyunk elhagyva.
Német barátunknak hozzánk ér a karja.
Perverz franciáknak, kapzsi angoloknak,
Kancsukával hajtott buta oroszoknak
Paskolja a hátát a nagy Imperátor

Kinek karja acél, lelke hős és bátor,
Nem fél árnyékától.

Nem fél árnyékától
A hős germán vezér. Bizik erejében,
Bizik az igazság biztos győzelmében.
Megmutatja Vilmos franknak és oroszoknak,
Nem lehet győzelme soha sem a rossznak.
Királygyilkos szerbnek aki pártját fogja,
Az vele számoljon. Kardját majd megszokja.
Ügyünk tehát jól áll. Félelemre nincs ok,
Jobb ha imádkoztok.

Jobb ha imádkoztok
Félénk kislelküek. Gyáva rémegestek
Népünket megrontó könnyelműség, vétek.
„Magyarok Istene áldd meg fegyverünket.
Diadal, győzelem kísérje léptünket!
Adj kitartást, erőt derék vezérinknek,
Bölcsességet, tudást hadvezéreinknek!
Orosz, angol, belga, frank és szerb az ellen,
Szabadíts meg minket e gonosztól, Amen!
Hallgass reánk Isten!

Dr. SASKEÓY JÓZSEF.

hogy a politikai és materialis zsarnoksággal szemben azoknak adja a győzelmet, kik a keleti szellem zsarnoksága ellen a nyugati kultúra meg szabadság eszméiért harcolnak és hullatják vérüket.

A magyar nemzet érzi, hogy ismét a szabadságért harcol és a szabadságnak, ha sok vér árán is, győzedelmeskednie kell. Azért teljesíti oly lelkesedéssel évezredes feladatát, mint a Nyugat őrtállója és védelmezője a Kelet ellen.

(p. j.)

HIVATALOS RÉSZ.

Felmentés a plébánia vezetésétől. Dr. Zimmert József c. prépost, kaposvári plébános tényleges tábori felkésznek behivatván, a kaposvári plébánia vezetésétől, a háboru tartamára, illetve addig, míg tábori felkész megbízatása tart, felmentett és a plébánia vezetésével Berkenyész István, ottani segédlelkész bízott meg.

Pályázatok plébániákra. A veszprémi székeskáptalan kegyurasága alá tartozó *markói* plébánia-javadalomra f. é. október hó 25-én; — a bibornok-püspök urunk Ő Eminentijára kegyurasága alá tartozó *kislódi* plébánia-javadalomra folyó évi *november hó 10-én*, s ugyszintén a tanulmányi alap kegyurasága alá tartozó *vörösberényi* plébánia-javadalomra is f. é. november hó 10-én teik le a pályázati határidő.

Egy miniszteri rendelet.

A vallás és közoktatásügyi miniszter az iskolákat mélyen érdeklő rendeletet bocsátott ki, melyet épen fontosságánál fogva egész terjedelmében közre adunk:

Tekintettel a tanítás zavartalan menetéhez fűződő fontos állami és kulturális érdekekre, már kiadott rendeleteimben akként intézkedtem, hogy a tanítványok a tanítás szabályszerűen kezdetét vegye.

Ennek érdekében az egyes esetekben számos, a rendkívüli körülmények okozta személyi és dologi nehézségeket kellett leküzdeni. Különösen az iskolaépületeknek katonai vagy kórházi celokra való lefoglalása okoz nagyobb nehézségeket. Bár rendeleteim alapján ilyen esetekben minden lehető módon gondoskodni kell megfelelő helyiségekről, egyes esetekben az iskolaépületeknek lefoglalása olyan mérvű lehet, hogy a tanítás rendes menetének megővése már csak nehezen biztosítható.

Mint hogy a kormány egyrészt mindent elkövet, hogy a hadvezetésnek a háboruval kapcsolatos igényeit kielégítse, másrészt pedig a legnagyobb súlyt helyezi arra, hogy a társadalom polgári munkája s ennek során a tanítás változatlan erővel folyék tovább, hogy az ifjúság tanítóinak s tanárainak példaadása mellett e nagy időkben férfias munkára, fokozott kötelességteljesítésre nevelődjék s hogy mindezek által a társadalomban a most különösen szükséges tetterős hangulat ebrentartassék, — a miniszterelnök ur kezdeményezésére a közigazgatási hatóságok utasítást nyertek, hogy az iskolaépületeket csak végső szükség esetén vonják el eredeti rendeltetésüktől s a katonai hatóságoknak helyiségek iránt való igényét, ha csak egyáltalában lehetséges, másként elégtessék ki.

Erről a vezetésem alatt álló tanítványokat tudomás és mihez tartás végett azzal értesitem, hogy a tanítás zavartalan munkájához fűződő nagy érdekeket állandóan szem előtt tartva, ezeknek megővására maguk részéről is minden lehető kövesenek el.

Jelen rendeletemet azok az intézetek, melyekkel a levelezés közvetlenül történik, közvetlenül kapják kézhez, a többi intézetet a közvetítő hatóságok fogják értesíteni. Az egyházi főhatóságokat hasonló intézkedésre egyidejűleg felkértem.

Erre az a tiszteletteljes megjegyzésünk, hogy kissé későn érkezett; — de hát példánk itt Veszprémben miként lehetett volna segíteni, mikor még a rezidencia és a katonai házak, amennyire csak lehetett, le vannak foglalva?

Városi közgyűlés.

Veszprém város képviselőtestülete folyó hó 14-én rendes közgyűlést tartott. Napirend előtt dr. Komjáthy László polgármester terjesztette elő bejelentéseit.

A polgármester jelentései.

Elparentálta *Kreutzer* Ferencné és *Szentes* Gábor elhalt városi képviselőket. Kegyeletes szavakkal emelte ki mind a kettőnek a város érdekében végzett tevékenységét.

Egyik kanonokunk a kórházi pavillónra 1000 s a szegényházi alapja is 1000 koronát adományozott. A közgyűlés nagy örömmel hallotta ezt s háts köszönetet mondott érte.

A városnak a trónörökös-pár halálakor kifejezett részvéteért Ő Felsege a kabinetiroda utján köszönetet küldött.

Polgármesterünk s a tanács *Koller* Sándor alispánt udvari tanácsossá, ugyszintén *B. Hazai* Samu honvédelmi minisztert, városunk díszpolgárát gyal. tábornoki kinevezetése alkalmából üdvözölte.

A honvédtüzérszázárnya terveit a miniszter csekély kifogással jóváhagyta. Teljes megvalósulását a háboru késlelteti.

A város lépéseket tett az iparostanonciskola államosítására. Ebben az esetben a város az épületet s a körülötte levő üres helyeket az államnak felajánlja.

A villamostelep átvételét a háboru elodázta. A nappali áram korlátozását illetőleg a tanács átirat a céghez, mely a korlátozást önhatalmulag rendelte el.

Megemlékezett polgármesterünk a két rendbeli mozgósításról. Dicsőrelőg emelte ki mindazoknak a városi tisztviselőknél buzgalma, akik ebben a munkában tevékenykedtek. A város képviselőtestületben megnyugtató kijelentéseket tett a hadbavonulók családjainak, megígérvén a város anyagi támogatását s hivatalosan részt vett minden ünnepélyes katonaszerű s maga is buzdió beszédet intézett a harctérre vonulókhöz. Elsorolta a segélyezés módjait s anyagi forrásait s a közgyűlés melegezzel vette tudomásul, hogy harcoló katonáink csaiadtagjairól elegendőképpen gondoskodtak.

Polgármester indítványára a közgyűlés dr. *Óvári* Ferencnek a III. sz. állami ovoda létesítése körül kifejtett buzgalmaért, *Biczi* Károly tanácsosnak pedig a hadisegélyezés ügyében tanúsított nagy szorgalmaért köszönetet szavazott.

Bejelentette végül, hogy a Holjes-házat kórházzá alakították át s hogy a szegény családok részére tüzfűtő is gondoskodtak. Az erdőfelügyelő-segtől ugyanolyan megnyerték az engedelmet, hogy az ily családok a város erdőiben a hét bizonyos napjain tüzfűt gyűjthessenek a fahulladékból.

Tárgysorozat.

Dr. *Horváth* Béla főjegyző a városi házipénztárnak s az abban kezelt alapoknak 1915. évi költségvetési előirányzatát ismertette. Világos, meggyőző, indokoló előadásában mindazoknak a bizottságoknak lelkiismeretes, áttekintő tárgyalását is ismertette, amelyek a költségvetést véglegesen megállapították. Hogy a képviselők az előadó általános és részletes ismertetését nyomon követhették s hogy a költségvetés reális voltáról már előre is meggyőződhetek, ebben elismerésre méltó érdeme van *Schiller* Samu főszámvevőnek, mint aki a költségvetést mindenről tájékozhatóan s könnyed áttekintésre alkalmasan állította össze. A képviselőtestület a költségvetést elfogadta. Pótadó az 1915. évre is 55% marad.

Az iparostanonciskola múlt évi számadása s jövő évi költségvetése is egyhangulag kerestül ment. Ezzel együtt a képviselőtestület magáévá tette az iparostanonciskolai bizottság javaslatait is, melyeket már előbbi számainkban ismertettünk. Az iskolai szükségleteket az igazgató csak előző bemutatás s jóváhagyás után rendelheti meg.

A közgyűlés a szódavíz és ásványvíz adójáról rendelkező szabályrendeletet a belügyminiszter kiadválma szerint módosítja. A módosításban arról is intézkednek, hogy a ládászám vidékre szállított ásványviz is, mint a szódavíz, adómentes maradjon.

A Rákóczi-tér aszfaltozása ügyében előterjesztett pótegyezményhez a közgyűlés hozzájárult. A rabunkéért, a helyszínen talált murva anyag felhasználásáért s a városi fuvarozás igénybe vételéért a várost részesedés illeti azon arányban, amint a tanács megállapította s mult számunkban ismertettük.

A városi házi bérletekre bemutatott ajánlatokat a közgyűlés elfogadta.

A Müller-féle malomnál 18 négyszögöl területet a közgyűlés 200 kor. árban 16 szavazattal 8 ellenében Pozsgay Miklósnak átengedte.

Dr. *Komjáthy* Lászlónak a közgyűlés megengedte, hogy a Rainprecht-ligetnél levő házának északi oldalán a fákat kivághatja s a kerítést odáig kihelyezheti.

Ózv. *Kácsernéval* a gőzfürdő bérletét a város csak akkor köti meg, ha a fürdő összes kellekeit lefűtő szerint átadja. Ha ezt nem teljesíti, a város a szerződést semmiesnek tekintti.

A képviselőtestület Rada Antal s Rothauser Dezső új házára a pótadó kedvezményt megadta.

A városi kórházba szánt Röntgen-készülék megszerzésével a közgyűlés a tanácsot megbízta, a káptalan 800 koronás hozzájárulásáért pedig köszönetet szavazott.

A csapószéri, u. n. III. sz. állami ovoda megnyitott. A város mindazokban a segélyekben részesíti, amelyeket a cserháti áll. ovoda élvez.

A Pozsgay-féle földre, amelyeket a város kaszárnya céljaira szerzett, elfogadható bérjáratot senki sem adott be. Mivel a beadott ajánlati összeget a házi kezelésben elérhető jövedelem jóval meghaladja, a közgyűlés akképen rendelkezett, hogy a földet a város házilag kezelje.

A kötőgyár átalakításának költségeit a közgyűlés kiutalta.

Dr. *Török* Gyula rendőrkapitány sértő támadást talált személye ellen a Népakarat c. helyi lapban. Bejelentette a közgyűlésnek, hogy ez újság ellen bírói eljárást tett folyamatba. A közgyűlés ezt tudomásul vette.

Aranyat vasért. *Hunkár* Dénesné főispánné ömeltőségéhez az „Augusta Gyorssegély-alap” javára befolyt adományok folytatása: Páparól: Dr. *Weltner* Sándorné 1 gyűrű, *Gerstl* Leó 1 gyűrű, dr. *Rechnitz* Edéné 1 gyűrű, *Weisz* Renée 1 gyűrű, *Weisz* Zoltán 1 gyűrű, *Blau* Erzi 1 gyűrű, *Révész* Arnoldné 2 fülbevaló és 1 szívlánc, *Révész* Tibor 1 gyűrű, dr. *Kende* Ádámné 1 gyűrű, *Löwy* Valéria 1 gyűrű, *Berki* József 1 fülbevaló és 2 zszusu, *Rösenfeld* Jolán 1 gyűrű, *Rösenfeld* Ibolya 3 gyűrű, *Ambrus* Mariska 1 gyűrű, *Saad* Lajosné 3 gyűrű és 1 óralánc, *Ambrus* Vilma 1 gyűrű, *Tóth* Zsófi 1 gyűrű, *Cseni* Józsefné arany törmelék, *Starusz* Arnoldné 2 gyűrű és 2 kapocs, *Starusz* Rózi 1 gyűrű, 2 fülbevaló és 1 sziv, *Arányi* Ilona 1 sziv, *Eisler* Lili 1 gyűrű, *Eisler* Mancsi 1 gyűrű, *László* Ferenc 1 gyűrű, *Szöcs* Margit 1 gyűrű és 1 fülbevaló, *Szöcs* Erzsébet 2 fülbevaló, *Steiner* Ignácné 1 gyűrű és 1 amulett, *Stern* Vilmos 1 gyűrű, *Ebersold* Leopoldine 1 ezüst karkötő, özv. *Vincze* Antalné 1 gyűrű, *Vincze* Lujzika 1 gyűrű, *Süttő* Kálmánné 1 óralánc, *Fehér* Katinka 1 gyűrű, 2 fülbevaló, 1 órakulcs és 1 ezüst óralánc, N. N. 1 medaillon, *Balogh* Etel 2 gyűrű, *Balogh* Ida 2 fülbevaló, *Koritschoner* Vilma 4 fülbevaló, *Koritschoner* Margit 1 gyűrű és 1 ezüst-óra, *Kiss* Józsefné 1 gyűrű, *Jilek* Ferencné 1 gyűrű és 1 fülbevaló.

Hadiképek itthon.

A varjak.

Arról volt szó, hogy mi mindenen meglátszik, hogy háboru van. És csakugyan, ha az ember jól körülnéz, hát látja, hogy egyes dolgokban változás van. Azt mondja egy ur:

— Tudjátok csak, hogy máskor ilyen időben már itt voltak a varjak és ektelen károgaással vonultak estefelé a Bakonyok. Most pedig egyet se lehet látni.

— Hát hol vannak?

— Hol? A Timok-hadosztálynál lakodalomban.

Ujra sorozás.

Amikor valami aggasztó hír sunyit egyik kishittőtől a másikig, rendszeren akad valaki, aki így szól:

— 21—32-ig mindenkit újra kellene sorozni.

A másik tödítja:

— Bizony jobb volna 21—42-ig az ujra sorozást megcsinálni!

Most aztán a maliciózus harmadik megkérdi:

— Hány éves is vagy?

És kislül, hogy az előbbi legalább 33, az utóbbi legalább 43 éves. Olyan még egy sem akadt, aki a proponált időközben volna életévei számával.

A Davidikum.

Igen jólesik olvasni, hogy egyik-másik kormánybiztos magyarosít az ellenség közelében levő helyeken. Le a cirillbetűs cégtáblával! — szól a parancs.

A Davidikum felé sétáltam. Momdom: utóbb szent Dávid szobrát is le kellene talán venni, mert az se magyar. Nézem: hát *magyar nadrág és magyar csizma van rajta*. Passzirt.

Szederlevení.

Az ökrnyálás mezőkön szederlevelet szedünk. — Siessetek gyerekek, hadd legyen a szegény katonáknak.

— Miért kell ez nekik, édes apám?

— Azért fiam, mert kolera ellen, vérhas ellen minden orvosságnál jobb ez. Aki ennek a teáját issza, az meg-se kapja.

... Kis vártatya:

— Édes apám, akkor szabad szilvát enni, ugye?

A mák, meg a paprika.

— Hej, kedves komám asszony, nem tudom, mi lesz a vége ennek a nagy felfordulásnak. Azt mondják, a muszka császár egy zsák mákot küldött a királyunknak, hogy azt mondja: neki ennyi katonája van.

— Ugy ám. De a mi királyunk nem ijedt meg. Ő meg egy zsák piros paprikát küldött a muszkanak és azt izente: hogy az ő katonái ilyen erősek. Kotródik is azóta a muszka visszafelé.

Akszimilálódás.

— Hát aztán fáztatok-e jóska, abba a sok menekü esőbe?!

— Nem fáztunk, mert akszimilálódunk.

— Hát az mj?!

— Mi-e? Inni csak viz vót. Így hát kívül is, belül is csak vizesek vótunk. Ez az akszimilálódás.

Az öreg-népfőlkelő

Eleinte csak egy volt, hogy töltöttük, löttünk. Aztán szuronyal rohantuk meg a fránya muszkáját. Mind feltartotta a kezét. Elfogtuk. Akkor megint elül kezdtünk a többivel, ami megmaradt. Megint töltöttük, löttünk. De egyszer csak valami sustorgó, búgó hang hallatszott. Azt mondja a komám:

— Ez a srapanél. Huzza be a nyakát. Be is huztani, de azért igen pröckölt körülötem. Momdom:

— Komám, itt ma még baj lesz! Kergessük el őket.

El is kergettük szuronyal, de egy beste lélek belelőtt a lábamba. Ezért még számolunk!

Sorozás.

A most folyó sorozáson naponta megtörtént, hogy az „ez idő szerint nem alkalmas” ujonc kijelenti, hogy ő okvetlen katoná akar lenni. Sőt megtörténik az is, hogy oly irányban akarnak a gyerekek protekciót ervenyesíteni, hogy őket valahogy ki ne hagyják a besorozottak közül. Erre vonatkozik Szabolcska Mihálynak „sorozás” című verse is:

Hej beborult a p-i o-nak*

Itt a szörnyű végítélet, most soroznak.
Sírnak-rínak a beváltak, szegény árvak.
Soha ennyi anyám asszony katonáját.

Mi felénk, a Tisza partján más szokás van
Nóta mellett sorakoznak, bokréta
Ilyenkor ott csak a lányok sirdogálnak.
Meg az, akit — nem vettek be katonának.

Mert bizony olyan a magyarnak a kedve, hogy a lányok sem sirdogálnak; sőt az anyák sem. Példa erre a városház előtt megtörtént következő eset:

— Mennyi katonát besoroznak! Soká tart a háború — mondja egy néni.

— Én pedig azt hiszem nem tart soká, mert az én fiamat nem vették be. Pedig odaváló — feleli egy lelkes veszprémi asszony.

Ami a levegőben van.

Lázás volt a fiam. Félrebeszélte a nagy forróság miatt. A doktor azt rendelte, hogy óránként hidegvizes lepedőbe kell csavarni. Mire én déliben a hivataiból hazatértem, a szegény feleségem már belefáradt ebbe a kellemetlen-gyógymódba, mert a kis fiu olyan szívettpő sikítózást szenvedett.

* Nem írjuk ki az illető nemzetiségét, mert most bizonyára ők is lelkes katonák.

dett, hogy az édes anyja szive majd beleszakadt. Most jöttem én és történt a következő dolog:

— Tudod ugye-e kis fiam, hogy a szerb, meg a muszka ránk tör. El akarja venni a hazánkat és mindentünket. El akarja vinni a te lovadat, kocsidat, iskolai táskádat. Hát ezt mi nem hagyjuk! A király már elküldte katonáinkat, hogy verjék ki a sok fránya ellenséget innen. Már verik is! De azok sokan vannak. Sok katonát kell küldenie a királynak. Most is soroznak. Lehet, hogy még ez után is soroznak, mert a hazát nem hagyjuk, ha meg kell is halni! Igen ám, de oda csak bátor, kemény, legény való, aki nem fakad sírva egy kis vizes lepedőtől. Ha te sírsz, akkor megizenik a királynak, hogy te gyáva vagy és nem vesz be akkor katonának.

A beszéd alatt a gyerek szeméiről a láz bágyadsága eltűnt.

— Hadd lám, sírsz-e a vizes lepedőtől — mondám.

Nem sirt és attól kezdve egész estéig egy szisszenés nélkül tirta a priznicet.

Háboru mindenütt.

Kinn esik az eső. A zárt verandán játszanak a gyerekek. Közűk egy hadbavonulnak kétévés kis leánya is, Eszti. Egyszer csak nagy csete-paté, láрма: valami roham és uána csend.

Oda megyek. Látom, hogy „Hanzi”-nak, a kocsiként alkalmazott mosolygós szemű babának be van zuzva a feje. Felveszem.

— Hát a Hanziál mi történt — kérdem.

A nagyobb gyerekek hallgatnak. Erre előtötyög a kis Eszti és mondja:

— Ábojuba vót.

A háboru krónikája.

Október. 10. Offenzívánk az északi harctéren diadalmaskodik. Előnyomulásunk kényszerítette az oroszokat, hogy alábbhagyjanak Przemysl ellen kifejtett hiábavaló erőfeszítéseikkel, melyek október 8-án éjszaka érték el tetőponjukat és az ostromlónak retentő áldozatukba kerültek. Tegnap déli előtt gyöngyült a tüzéségi tűz a vár ellen és támadó megkezdte erői egy részének visszavonását.

Lancutnál a mi előnyomuló oszlopainkkal erős ellenség szállott harcba. Ez a harc még tart. Roszvadoból az ellenséget már kiűztük.

A Kárpátokban is jól állunk. Az ellenségnek Máramarosmegyéből való visszavonulása futassá fajult. Bocskónál erős kozák osztagot ugrasztottunk szét. Ezekben a harcokban az ukrainai önkéntes csapat is kiténtette magát. Saját előnyomulásunk a Beszkideken és a vereckei szoroson keresztül Sztavke és Tucholka irányában előrehaladt. Az uzsoki szorosból visszavetett ellenséget Turkán át tovább szorítjuk. A máramarosi betörő oroszokat Nagybockónál megvertük s Lonkáig üldöztük. Innen is visszavonulnak.

Belgiumban pedig elfoglalták Antwerpen előtt Breendonck erődöt. A belső erődönyt is támadják s megkezdtek a város bombázását, mert a város parancsnoka vállalta ezért a felelősséget. Franciaországban Kluck és Bülow tábornagyok seregei újra előrevonultak. Felső-Elzászban a franciák előretörő kísérlete kudarcot vallott.

Károly, román király meghalt.

Október 11. Az oroszok Przemysl alól visszavonulnak. Az ellenség Przemysl délkeleti vonalára még egy rohamot kísérelt meg, melyet a védősereg, a támadóknak ismét súlyos veszteséget okozva, visszavert; mire az oroszoknak a vártól való hátrálása futassá vált. A nyugati vonalról teljesen el kellett takarodniuk. Saját lovasságunk oda már benyomult. Az orosz-lengyelországi és galíciai hadműveleteink gyorsaságtól zavarba ejtett ellenség megkísérelte ugyan, hogy a vár ellen intézett támadását egyes seregrészeknek nyugatra való kitolása által fedezze, de gyorsan előnyomuló seregeinkkel szemben nem volt képes helytállani.

Az az 5—6 orosz hadosztály, amely Lancutnál velünk harcbaszállt, menekülésszerű visszavonulásban van a Szan felé.

Ugyancsak visszavetettünk rövid ellenállás után egy kozák hadosztályt és egy gyalogdandárt, amelyek Dinovtől keletre megerősített állást foglaltak el. Csapataink az ellenségnek mindenütt nyomában vannak.

Magyarország is előreláthatóan mihamarabb meg lesz tisztítva a Máramaros- és Beszterce-Naszódmegyékben még bolyongó ellenséges osztagoktól.

Az egész antwerpeni vár valamennyi erődjével a németek birtokába jutott. Nyugaton hatalmas erőfeszítéssel folyik a döntő mérkőzés.

Október 12. Höfer vezérőrnagy jelentése szerint gyors előnyomulásunk a Szan felé fölszabadította Przemyslt az ellenséges körülzárás alól. Saját csapataink bevonulnak a várba. Ahol az oroszok még velünk szemben álltak, ott megtámadtuk és megvertük őket. A szientavai és lezajszki folyó-átkelés felé való menekülésük közben tömegesen ejtettünk foglyokat. Przemysl körül ötven ezer orosz pusztult el.

Ökörmező felett Majdnánál az összeverődött orosz sereg vereséget szenvedett s Toronyán át menekülnek Magyarországból. A menekülő oroszokat az egész vonalon üldözzük.

Antwerpen 12 napi ostrom után a németek kezébe jutott. A támadó csapatok vezérét, Beschler gyalogsági tábornokot a császár a *Pour la merite* érdemrenddel tüntette ki. A beiga király Salzaeten tartózkodik.

A németek harcvonulatuk egész az Északi tengerig kiterjesztették. Most már szó sem lehet arról, hogy a szövetségesek a németeket megkerüljék.

Október 13. Höfer tábornok újabb győzelmeket jelent a galíciai harctérről.

Offenzívánk sokszoros és csapatainkra mindig győzelmes harcok közben elérte a Szant.

Przemysl várának felmentése be van fejezve. A vártól északra és délre az ellenséges körülzáró sereg maradványait támadjuk. Jaroszlau és Lezajszk birtokunkban van. Szeniavától erős ellenséges csapatok vonulnak vissza.

Kyrovtól keletre támadásunk szintén előrehaladt.

Orosz-Lengyelországban erős orosz haderőknek minden, arra irányuló kísérletét, hogy a Visztulát Ivangoródból és attól délre átlépjék, meg-hiusítottuk.

Az oroszok kiűzése Máramarosból s Besztercenaszódmegyéből befejezettnek tekinthető. A vasuti forgalom helyreállt.

A keleti harctéren a németek is visszaverték két orosz hadsereget. Eközben ezer orosz foglyot ejtettek. Grojck mellett, Varsótól délre pedig a második szibériai hadtest 2000 emberét fogták el.

Antwerpen helyőrségének egy része Hoilandia-ba menekült s ott lefegyverezték. A többi fog-ságba ejtették. A menekülő seregek pedig a németek útját vágják. Lovasságuk egy francia lovas hadosztályt Lille-től nyugatra teljesen, egy másik francia hadosztályt pedig Hazebronek mellett megvert.

Nyugaton Arras és Lille mellett a németek hadállása igen kedvező. Kluck és Bülow új csapat erősítése folytán a franciák balszárnya hátrálni kezdett.

Október 14. Tegnap a mi Przemysl felé előnyomuló erőink a védősereg kirohanása által támogatva, annyira visszavetették a körülzáró csapatokat, hogy csak a vár keleti oldala előtt áll még ellenség. Az ellenség visszavonulásánál Szesznica közelében több hadihid leszakadt; számos orosz a Szanba fuladt.

Kyrovtól keletre a harc még áll. Egy kozák hadosztályt a mi lovasságunk Drohobicza felé visszavetett.

Az utolsó hét meneteléseiben és harcaiban, melyeket a kedvezőtlen időjárás és rossz utviviszonyok rendkívül megnehezítettek, derék csapataink teljesítőképessége ujlág fényesen bevált.

Belgiumban a németek elfoglalták Gentet s egyes csapatai Osztende felé vonulnak. Franciaországban *argonnei* erdőben elkezdett harc folyik.

Október 15. Galiciában nagyobb csata kezdődött. A Stary—Medyka vonalon az ellenségnek erősített állásai vannak. Csapataink támadnak. A Kárpátokban visszavetjük Toronyát és Wyskow felé üldözzük az oroszokat. A San-vonalat birtokunkba vettük. A Przemyslből hátráló oroszok üldözését lovas csapataink megkezdtek. Ugy látszik, hogy az orosz főereje a lublini kormányosságban van, mellékereje pedig a Niemirov—Visznica vonalon.

A németek a keleti harctéren Schirwindtnél visszavetették az oroszokat. Ez alkalommal 3000 foglyot, 26 ágyút s 12 gépfegyvert zsákmányoltak. Ettől délre pedig az orosz előcsapatok visszavetvén Varsó felé, 8000 foglyot s 25 ágyút vesz-tettek. E vidéken az oroszok veszteségeiket idő-közben pótolták s így a Poroszország felé vonuló orosz sereg 15 hadtestre becsülhető.

Belgiumban a németek megszállták Lille vá-

H I R E K.

— **Az új kereskedelmi iskola.** A helybeli kereskedelmi iskola részére az állam új épületet emelt. Ennek helyéül eleinte az iparöstanonciskolától nyugatra eső üres telket szemelték ki. Később belátták, hogy ez a szűk hely nagyobb szabású középület építésére alkalmatlan. Új hely után kellett a városnak néznie. Dr. Komjáthy László polgármester Bibornok-Püspökünk Eminenciájához fordult s azt kérte, hogy a város a püspökmajortól délre eső birtokterületből csere útján kaphasson megfelelő területet. Ő Eminenciája a várossal között kikötések elfogadása s kötelező megtartása mellett ebbe beleegyezett s ezt polgármesterünk a legutóbbi városi közgyűlésnek bejelentette. Egyttal indítványozta, hogy a közgyűlés ezért a jóindulatért Ő Eminenciájának addig is, míg ez az egész dolog érdemben elintéződik, hálás köszönetet mondjon. A közgyűlés az indítványt kész örömmel magáévá tette.

— **Adomány.** A hadbavonult katonák családtagjainak felségélyezésére dr. Rainprecht Antalné s Hangay Gézané gyűjtőívén pótlólag még befolyt, mint Csizsárik János kanonok, követségi tanácsos adománya, 100 korona.

— **Az idei triduum.** Mult vasárnap végződött a székesegyházban az idei triduum. A háború nyomán keletkezett komolyság, bensőségre törekvés, Istenhez vonzódás a triduumra is rányomta bélyegét. Mind a három nap számosan látogatták az Urat, különösen a szentbeszéd idején. Feltűnt, hogy a férfi világ, amely eddig meglehetősen távortartotta magát minden ilyen érdeklődéstől, tekintélyes számban megjelent. A figyelem kétségbevonhatlan jelei, a megindulás, mely a megjelenteket áthatotta, azt mutatja, hogy az Istenhez hívogatás mostanában nagyon időszerű.

— **Katekizis újoncok számára.** A veszprémi plebánián igen időszerű dologgal foglalkoznak. A kiképzés alatt álló katonaujoncnak hetenként háromszor katekizist tartanak. Az ifjú honvédek minden kedden, pénteken és vasárnap pontosan megjelennek hat óra táján a székesegyházban, ahol vallási oktatásban részesülnek. A hadvezetőség látja, hogy csak az a katoná harcol elszánt bátorsággal, akiben mély erkölcsi tartalom van. Mődot és alkalmat nyújt tehát, hogy a katonák vallásuk vigaszával megerősítve menjenek a küzdő tere. A mi téparancsnokságunk messzemenő előzékenysége, mellyel ezt a kérdést dőlőre vitték, igazán elismerésre méltó. Bár csak követnék ezt a szokást mindenütt, ahol katonák vannak.

— **A kispapok tanéve.** A veszprémi egyházmegye kispapjai a háborús idők miatt szeptember helyett e hó 15-én, szerdán érkeztek városunkba, hogy folytassák teológiai tanulmányaikat. A tanévet csütörtökön ünnepélyes Veni Sancte nyitotta meg, melyet *Kauzli* Dezső szemináriumi kormányzó mondott. Pénteken meg is kezdődtek az előadások.

— **Felolvasás.** *Zsigmond* János főgimn. tanár a Méhestársbirtokosság helyiségében e hó 18-án (vasárnap) este 6 órakor, a most folyó háborúval kapcsolatban felolvasást tart, melyre a Társbirtokosság tagjait, valamint az érdeklődő vendégeket is, tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Adományok.** A veszprémi városi nyilv. jel. kórháznak a harctéri sebesültek részére átadott adományok: Veszprémi Vörös Kereszt-Egyetl utján: Kiss Sándor r. k. tanító (Csót) 6 vánkot, 4 ing, 2 lepedő, 1 törülköző, 4 zsebkendő, 7 vánkoshuzat, 2 drb szappan, 1 fásli; Halmi László (Veszprém) 3 bot; Natkay Mariska (Várpalota) 2 hósapka, 1 pár lábszárvédő, 2 pár csuklovédő; Haman Jánosné (Veszprémfajs) 2 vánkot, 2 huzat; Székelyirányzabadija és Vörösberegy közszög 115 tojás. A nemesszivő adakozóknak köszönetet mond a városi kórház igazgatója.

— **Tisztújító közgyűlés.** E hó 14-én, a rendes közgyűlést megelőzőleg részleges tisztújítás volt a városban. A gyűlésen *Koller* Sándor elnököt. Tárnya volt a műszaki tiszt állás betöltése. Az állásra 27-en pályáztak, köztük *Birkenhauer* Béla is, aki ezt az állást eddig is teljes megelé-

rost s ott 4500 foglyot ejtettek. A főhadserg harc-vonaláról döntő eseményt nem jelentettek.

Október 16. A San mentén győzelmesen előrehaladunk. Stary-Sambor ellen való támadásunk előre haladt. A Starasol megerősített magaslatot elfoglaltuk.

Az ellenséget a Kárpátokon tul Vyskowig üldöztük. Az egyesült csapatok Varsó alatt állanak. Az Ivangorod—Varsó vonalon az oroszok előretörését visszaverték.

Antwerpennél 5000 foglyot jutott német kézre. Sok belga katona polgári ruhát öltött s így került el a fogságot. Közel 22 ezer belga menekült Hollandiába. Az antwerpeni zsákmány igen nagy. A sokféle érték között szerepel 500 ágyu is. A németek Ostende ellen vonultak.

Október 17. A németek eljutottak az Északi-tengerhez. Elfoglalták Knocke és Heyst tengerparti városokat. Az egyesült belga hadak egész Beigumot kiürítették. Ostendét három irányból vonuló német csapatok fenyegetik körülzárrással.

A veszprémi szeminárium hadikórház. Mikor az ember a várbán a Szentháromság-terre ér, egy jókora vöröskeresztes lobogó ölik szemébe jelzéséül annak, hogy itt katonai kórház van. S csakugyan a zászló signum pro re, mert *Csizsárik* prelátus ur kanonoki háza, meg a szemben fekvő szeminárium már készen várja a honért harcoló, sebeket kapott katonáinkat. Ahol eddig kékruhás kispapok jártak-keleek, ahol az evangélium ismeretét közölték, most ágyak állnak s a sebesültekkel nem sokára bevonulnak a vöröskeresztes hölgyek is. A szeminárium homlokzatán kinn a tábla az ismerős felirással: „Csász. és kir. tartalékkórház.” S az intézet falán belül minden kórházat mutat. A kapus szobája a felvevő iroda, azontul van még egy szoba a kórházparancsnok hadnagy részére, a többi mind-mind betegszoba, a kispapok tanuló- és hálótermei csakugy mint az előjárók lakása, avagy ebédlő meg társalgó. A katonaság minden lehető helyet berendezett, csak a kápolna meg a könyvtárak maradtak a régiben. Vöröskeresztes katonák ágyakat hoztak, hogy kiegészítsék az intézetben levők számát, szalmazsákokat, takarókat s rövid néhány nap alatt megváltozott a szeminárium belső képe. A bejáróval szemben ügyesen összeállított tájékoztató tábla arról ad számot, hogy 154 ember kerül itt gondozás alá. A házban mindenütt mintaszzerű tisztaság. Minden ágy mellett szék vagy éjjeli szekrény, a szobák közepén asztal teljesen új evődényekkel s kancsókkal. Minden emelet feljárójánál, itt-ott a folyosókon is az ápolók részére előírt rendszabályok. Szinte felhőn a tisztaság sokszoros hangoztatása, amit csak heyeselni tudunk.

A kispapoknak ekként másutt kellett lakásról gondoskodni, ami a tanév megnyitását kissé hátráltatta. A kérdést úgy oldották meg, hogy nappal *Kauzli* prelátus ur házában tanulnak, míg éjjeli szállásra a barátok adtak helyet. Két előjárótanárnak Ő Eminenciája adott lakást, ugyszintén ő adott helyet a szerzetesek kiszorult butorainak.

A kath. papság hazánkban a nehéz napokban mindig kivette a maga részét. Az utódok, mikor hazafias áldozatot hoznak, az ősek szent hagyományainak nyomában járnak.

Pályázat. *Bakonyszombathelyi* (Veszprém.) fiókegyház róm. kath. osztatlan iskolánál államszegeles tanítói állás betöltendő. Lakása 1 szoba, konyha, kamra legközelebbi újraépítésig. Jövedelme 1915. jan. 1-ig hitközségtől havonként 50 kor. 66 fillér, 1915. jan. 1-től 5 hold 589 □-ól szántóföld, rét, 1 hold kert, 8 m. kemény hasábfu, páronkint fél pozsonyi mérő rozs és 50 fillér. Kötelessége a tanulókat vasár- és ünnepnapokon magyarszombathelyi templomba felvezetni, a „Gondviseles”-nek tagja lenni. Csak férfitanítók pályázhatnak. Németül tudók előnyben részesülnek. Választás nov. 1. Az iskolászek.

gedésre, mint helyettes betöltötte. A kijelölt választmány első helyre Birkenhauert jelölte s a közgyűlés egyhangu szavazattal meg is választotta. A megválasztott az esküt az alispán kezébe letette. *Koller* Sándor bezáró szavaiban, tekintettel közlő nyugdíjazására, megindítón meleg szavakban bucsuzott el a képviselőtestülettel. Megköszönte, hogy a város őt hivatalos működésében készséggel támogatta, amit eddig való viszonyukban ő is azzal hálál meg, hogy a város érdekeit tőle felhető mérvben iparkodott megvédeni. Megígérte, hogy bár megváltik az alispáni székétől s így enélki minőségben már alig lesz alkalma a képviselőtestülettel érintkeznie, de mint a városnak polgára s mint a képviselőtestületnek tagja Veszprém város jólétét legelső gondoljai közé helyezi s annak előmozdításáért a jövőben is szíves készséggel munkálkodik. A közgyűlés tüntető ovációban részesítette a látható meghatottsággal távozó alispánt.

— **A vármegyéről.** Folyó hó 21-én d. e. 10 órakor a vármegyei virilisták 1915-ik évi névjegyzékének megállapítása ügyében az igazoló választmány ülést tart.

— **A tanfelügyelőségtől.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur 130.597/1914. számú rendeletével a jelenlegi háborús viszonyok között szükségesnek találta az ipar és kereskedelem lebonyolítási érdekében az iránt intézkedni, hogy az iparos és kereskedőtanoncok közül az iskolabjárás kötelezettsége alól egészben, vagy részben felmentessenek azok, akik az üzembn, vagy műhelyben ezen időre is nélkülözhetetlennek bizonyulnak. Evégből a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ural egyetértőleg elrendelte, hogy felmentendők a mester, vagy munkaadó, illetőleg helyettese megkeresésére mindazok az iparos- vagy kereskedőtanoncok, akik olyan üzemben, vagy műhelyben dolgoznak, hol *katonai szállításokkal* vannak igénybeveve vagy amelyeknek tulajdonosa, vezetője, vagy a segédke legnagyobb része *katonai szolgálatra* behívott. A kivételes helyzetre való tekintettel egyttal felhatalmazta a miniszter ur az igazgatót, hogy ezen felmentéseket méltánylandó esetekben saját hatáskörében adja meg. Az iparhatóság vagy a kerületi kir. iparfelügyelő felhívására azonban a felmentés feltétlenül megadandó. E kivételes intézkedés csak a háború tartamára bír érvénnyel. Dr. *Vértesy*, kir. tanfelügyelő.

— **Városi pénzek elhelyezése.** Veszprém város közgyűlése elhatározta, hogy a város pénzértékeiből 60%-ot a Veszprémi Takarékpénztárba, 30%-ot a Veszprémvármegyei Takarékpénztárba s 10%-ot a Veszprémi Közgazdasági Bankba helyez el betét gyantán. A tőkek bármikor, felmondás nélkül visszavonhatók. Az alapok s a gyampénztári összegek után az intézetek 5 1/2, a többi pénz után 5% kamatot fizetnek.

— **Állami segítség.** A hadbavonult családtagjai között f. hó 16-án osztották ki az okt. hó második felére esedékes állami segítséget. Szombaton pedig a negyedik csoport 21 tagja kapta meg a segélyt visszamenőleg három hónapra. A havi segélyösszeg most már meghaladja a 20 ezer koronát.

— **Iskolafenntartók figyelmébe.** A kir. tanfelügyelőség ezuttal is kéri az iskolafenntartókat, hogy akiknek a levizsgázott hatodosztályos tanulók részére végbizonyítvány és törzskönyv szükséges, sürgősen jelentsek be, hogy a megfelelő számú nyomtatványokat megküldhesse.

— **A kisorsolt esküdtek.** A novemberi esküdtzéki ciklusban *Jurasek* János elnöklésével szavazóbírák lesznek: dr. *Strausz* Sándor, *Csákdány* Sándor. *Esküdtek:* *Wetzl* Lajos Veszprém, *Walanszky* Gusztáv Balatonkenese, *Hetesi* Gyula Vörösberegy, *Mayer* Béla Városlód, *Schwarcz* Mihály Zirc, *Máday* Aurél Ugod, *Jakab* Lajos Enying, *Vizerner* István Várpalota, *Rausch* László Enying, *Fáj* Ferenc Veszprém, *Hampel* István Devecser, *Nagy* Imre Mezőkomárom, *Dukovics* Károly Veszprém, *Kremő* György Hajmáskér, *Riesner* Róbert Veszprém, *Kalmán* Imre Mezőkomárom, *Kubovics* Ignác Zirc-Akli, *Molnár* Miklós Küngös, *Hajek* László Veszprém, *Méhes* Benő Bakonyszentlászló, *Wertheim* Imre Mezőkomárom, *Takacs* József Veszprém, *Beivel* Ferenc Veszprém, *Frankó* Lajos Nagyvázsöny, *Amberg* Ferenc Zirc, *Böröczky* Lajos Pápa, *Tehel* József Várpalota, *Pöschl* Béla Fokszabadi, *Kajcsos* István Doba, *Keserü* Boldizsár Várpalota. — **Helyettes esküdtek Veszprémből:** *Ép-pinger* Izsó, *Frick* József, *Reider* József, *Boor* Lajos, *Fodor* Ferenc, *Biczi* Károly, *Fekete* Gyula, *Próder* József, *Pap* Imre, *Korai* Adolf.

— **A város új utcája.** A Veszprémi Takarékpénztár a Bogнар-féle telken már régebben új utcát nyitott. Ezt most a városnak ajándékozta. A város a területet elfogadta, mindennemű kötelezettség nélkül. Kifejezést nyert azonban a közgyűlésen az az ígéret, hogy fokozatosan ez az új utca is belekerül a város edes gyermekei sorába.

— **Az iskolák felszabadítása.** A belügyi, majd a vallás- és közoktatásügyi miniszter a közeli napokban adott ki megszívlelendő rendeletet a közigazgatási hatóságokhoz. Mindkettőnek az a rendelkezése, hogy az iskolákat lehetőleg fel kell szabadítani a katonaság lefoglalása alól s hogy ily célra csak a legsúlyosabb esetben alkalmazhatók. Veszprém város közönsége is bizvabizik, hogy elemi iskolás gyermekei előtt is csakhamar megnyílnak az eddigi bezárt, illetve más-célra használt iskolák kapui. Dr. Óvári Ferenc a városi közgyűlésen felszólalt az Angolkisasszonyok érdekében. Meggyőző érvekkel támogatva azt az indítványát, hogy ez az intézet mentesíttessék a lefoglalás alól s állandóan szolgálhassa rendeltetését. Feleltem, hogy az orosz betörések elől menekülő családok közül is sokan itt helyezték el leánykaikat s már ezzel is igen nagy szolgálatot tesz ez intézet a mostani háborus napokban. Hasonlóképpen érvelt Perényi Antal is a Dávidikum internátusa érdekében. A közgyűlés a két felszólalásra elhatározta, hogy e két intézet felmentése érdekében illetékes helyen a városi hatóság lépéseket tegyen s egyuttal hathatós közbenjárásra br. Hazai Samu honvédelmi minisztert is felkéri.

— **A közgyűlés elismerése.** Veszprém város képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén köszönet elismerését nyilvánította Oblat Rudolf helybeli méltóságosnak. Ehez az elismeréshez maga a közönség is szívesen csatlakozik, mert méltó érdemet jutalmaz. Egy város fogyasztó közönségének elsőrendű érdeke, hogy a mai nagy drágaság közepette a legfőbb fogyasztási cikkeknek, a husnak-beszerezhetése ne rójjon reá elviselhetlen terheket. S hogy ettől a teheről megszabadulhasson, főképpen Oblat Rudolf méltóságosnak érdeme, mert a háborus napok alatt sem emelte a húsárakat, sőt fogyasztóink juh-húshoz oly jutányos áron juthatnak, amintől a kisebb rezsvél dolgozó vidéki méltóságosok sem szabnak. Ritka példa ez a mai napokban, amikor oly sok októberben lelket elfogja a gyors meggazdagodás kábulata. S ezért szabnak oly árat, hogy a közönség meg abba kábul bele. Nagyon helyesüljék, hogy a közgyűlés elismerő határozatát meghozta.

— **Élelmiszerek ára.** Városunkban is mind sürdében hangoztatják, hogy az élelmiszerek árát hatósági uton kellene szabályozni. A közönségnek ez a jogos kívánalma nem hangozott el a városi hatóság füle mellett észrevétel nélkül. Csak hogy az a baj, hogy a város vezetősége maga nem segíthet. Ez a kormányhatóság joga. Híre járja azonban, hogy már a kormány is gondol erre a szükséges intézkedésre, mert nem térhet tovább, hogy a termelők oly magas árakat szabjanak, akár csak inséges esztendőben. Addig tehát mi is várjunk és türrünk.

— **Tűz Várpalotán.** Mult kedden Várpalotán tűz volt, amely három gazdát sújtott. Leégett vagy 8—10 kazal, több pajta a begyűjtött takarmánnyal, meg csöves kukorica. A kár tízezer koronánál is többre rug, melynek csak egy része térül meg biztosítás révén.

— **A kántortanítókról.** Felmerült esetből kifolyólag közöljük az érdeklődőkkel, hogy a honvédelmi miniszter a kántortanítókat meg azon a címen sem mentesíti a hadbavonulás kötelezettsége alól, hogy kántori teendőket végeznek. Az iskola-fenntartók ezen a címen ne is kíséreljék a kérényezést, mert minden igyekezet hiábavaló fáradozás.

— **Új tanító.** Csurgai Lajos nyugdíjazásával megüresedett pátapésztéri kántortanító állásra 16 pályázó közül Pintér József felbaírt r. káth. kántortanítót választották meg. Elődje 42 esztendeig volt a nemzeti ügy munkása. Jól megérdemelt nyugdíjat élvezze sokáig.

— **Új népfőlkelés behívása.** A népfőlkelésről szóló 1886. évi XX. törvénycikk szerint az első osztályú népfőlkelés rendkívüli szükség esetén a hadseregnek és a honvédségnek kiegészítésére igénybe vehető. A törvénynek erre a rendelkezésére támaszkodva, a magyar kormány az osztrák kormánnyal és a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg elhatározta, hogy az 1890—1878. évi születésű (24—36 éves) és katonailag ki nem képzett népfőlkelésre kötelezettek, tehát a felhívott népfőlkelés első osztályába tartozó B. alosztályukat a bekövet-

kezhető szükség esetére már most összeírta, fegyveres szolgálatra való alkalmasságuk szempontjából megvizsgálta s ha a szükség kívánja, katonai kiképzésre behívja és kiképzetés után a közös hadsereg és a honvédség soraihoz támadt hiányok fedezésére a hadsereg és a honvédség csapatai közt felosztja. Az erre vonatkozó hirdmény és kormányrendelet a legközelebbi napokban fog megjelenni. Az említett népfőlkelésre kötelezettek összeírásának ez évi október 29-ig be kell fejezteni. A népfőlkelési bemutató szemlék pedig, amelyeknek célja annak a megállapítása, hogy kik alkalmasak a népfőlkelési fegyveres szolgálatra és kik nem alkalmasak, ez évi november 16-tól december 31-ig fognak a közhírré teendő napokon megtartatni. Hogy a népfőlkelési fegyveres szolgálatra alkalmas népfőlkelési tényleges szolgálatra, vagyis katonai kiképzetés céljából mely időpontban fognak behivatni, az későbbben fog tudni adni. Már most megjegyezzük, hogy a fiatalabb évfolyamokba tartozók behívása a későbbi évfolyambeli behívását meg fogja előzni.

— **Felhívás.** Nagymélt. m. kir. Belügyminiszter ur 6210/1914. számú rendelete alapján felhívom a Maramaros-, Ung- és Beregmegyékbeli elmenekült és Veszprém városban tartozkodó magyar honosokat, hogy állandó lakheiyükre azonnal térjenek vissza, mert az ezen megyékbe betört orosz csapatokat az egész vonalon visszaverték és jelenleg már csak Maramarosmegye északkeleti részén vannak visszavonulónak ellenséges csapatok. Azon menekültek, akik a visszautazásioz szükséges vasuti jegy váltására elegendő pénzzel nem rendelkeznek, a vasuti ingyen utazási igazolvány kiadásá végett jelentkezzenek alulírt rendőrkapitánynál. Veszprém, 1914. október 12. Dr. Török, rkapitány.

— **Esküdtszéki tárgyalás.** A veszprémi kir. törvényszék, mint esküdtbíróóság az ősi ciklusra összegyűlt büntügyi tárgyalását november 2-án kezdi meg. E napon szándékos emberölés, 3-án rablás, 4-én és 5-én szándékos emberölés, 6-án rablás, 7-én rágalmazás, 8-án sajtó utján elkövetett becsültsérsítés, 9-én s 10-én szándékos emberölés büntette kerül tárgyalás alá.

— **Hófogók a balatoni szárnyvonalon.** A szabadi állomáson a hófogók elhelyezésére parkot akarnak létesíteni. Az építéshez szükséges területek kisajátítására a földmivélsügyi miniszter a jogot megadta. A szükséges előkészület megtörténte után a miniszter a további eljárást elrendelte, melynek alapján a közigazgatási bizottság részéről kiküldött szakbizottság e hó 15-én a szabadi községhezán a tárgyalását megtartotta.

— **A "Néplap" terjesztése.** Ezt a heti újságot a földmivélsügyi miniszter adja ki a gazdaközönség részére, melyet a tanfelügyelők terjesztés végett a véleményezett iskoláknak ingyen megküldetnek. A veszprémi kir. tanfelügyelőség 104 elemi iskola részér rendelte meg a jelzett újságot.

— **Elítélt betörők.** Meg ez év június 8-án történt, hogy Mórócza Kálmán nyug. táblabíró helybeli lakásába betörték s onnan pár száz korona értékű ékszer ruhaneműt s más értéket elvittek. A rendőrség csakhamar elcsipte a betörőket Lenner Imre kereskedősegéd és Sturmman Ferenc géplakatossegéd személyében. A törvényszék e hó 13-án ítélezte a tolvajok felett s Lenner Imrét 2 évi, Sturmman Ferencet pedig 2 és fél évi fegyházra ítélt. Megállapította, hogy a tettesek ismerték a helyi viszonyokat, mert Lenner, Mórócza táblabíró kocsisának a testvére. Így tehát kihasználhatták az alkalmat, amikor a házbeliek Lovason tartózkodtak s álkulcsok segítségével behatoltak a lakásba s a szekrényeket fölfeszítve elkövettek a betöréses lopást.

— **Szigoru rendelet a háborus vészhirek terjesztői ellen.** Elszomorító ellentét. Ma mindenki szeretetről beszél. Szeretetről indítatva fárad, dolgozik: könyöradamonyokat gyűjt a hadbavonulatak családjai részére; sebesülteket ápol; harcoló katonáinknak szerető magyar szivek téli ruhákat készítenek. Ugyanekkor megmondhatatlan nyelvek olyan sebeket vágnak itthon hagyott és vigasztalásra szoruló anyák, hitvesek, gyermekek szívének, amelyek sokszor fájóbbak és nehezebben hegednek be, mint katonáink puskagolyó okozta vérző sebe. Értjük itt azon kegyetlen szívű harcfi társainkat, akik háborus vészhirekkel koholnak, vagy valótlan vészhirek terjesztenek és ezáltal nyugtalanságot, oknelküli aggodalmat támasztanak, köznyugalmat veszélyeztetik. — Mindig érlyes és tapintatos rendőrkapitányunk a vészhirek terjesztői ellen a következő szigoru rendeletet tette közzé: A nméltóság m. kir. B. M. ur 7271/1914. eln.

sz. körendelete alapján felhívom és egyben szigoruan figyelmeztetem a város közönséget, hogy tartozkodjék a hadviseléssel kapcsolatos oly riasztó hírek koholásától és terjesztésétől, amelyek nemcsak, hogy nyugtalanságot és oknelküli aggodalmakat támasztanak, hanem a közrendet és köznyugalmat is veszélyeztetik. Ezért mindazokkal szemben, akik már most ezen figyelmeztetésem dacára is a hadviseléssel kapcsolatban: 1. vészhiirt koholnak vagy valótlan vészhiirt terjesztenek vagy 2. valakinek megsebesülését, halálát vagy az ellenség fogságba jutását állítják vagy híresztelik anélkül, hogy arról kétséget kizáró módon meggyőződést szereztek volna, vagy 3. egyéb oly hírt koholnak vagy olyan álhiirt terjesztenek, amely alkalmas arra, hogy a közönség körében félelmet vagy ijelvelmet keltsen, a törvény teljes szigorával fogok eljárni s az illetőket a törvényzabta 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel kell sújtanom. Veszprém 1914. október 16. Dr. Török, rendőrkapitány.

— **Legtöbb állami adót fizetők és választás alá nem eső képviselők nevéjegyzéke az 1915. évre.** Hornig Károly báró bíbornok püspök 14684 K 88 f., Kelemen Imre kereskedő 26482 K, Rédey Gyula dr. kápt. nagyprépost 2258 84 K, Veszprémi Takarékpénztár 1756 97 K, Végely Kálmán dr. várm. főjegyző 175616 K, Róthausner Lipót kereskedő 1728 04 K, Oblatt Rudolf méltóságos 163446 K, Rada István dr. prelátus-kanonok 160244 K, Boda Antal kir. járásbíró 1513 68 K, Veszprémmegeyi Takarékpénztár 1459 20 K, Molnár Dénes dr. apátkanonok 144766 K, Posa Endre nyomdatulajdonos 141924 K, Simon György dr. apátkanonok 140866 K, Erdélyi Ignác magánmérnök 1406— K, Káuzli Dezső prelátuskanonok, szem. igazg. 140120 K, Kenessey Móric kir. közjegyző 1350 K, Csiszárík János dr. követsegi tanácsos 132946 K, Kőszeghy József dr. ügyvéd 131782 K, Németh Béla nyug. jegyző 131606 K, Schmidt Lajos püspök. jószágkormányzó 1268 80 K, Kocsuba Emil gyógyszerész 125560 K, Veszprémi Szinpatórol Egyesület 122350 K, Adam Iván kanonokelőbános 118986 K, Hamburger Sándor kereskedő 116451 K, Löwy Béla keresk. 114816 K, Róthausner Lidor dr. járásorvos 113752 K, Szabó Nep. János dr. orsz. képviselő 1132 K, Jakóci Pongrácz vendéglős 110940 K, Rainprecht Antal dr. bankigazgató 1081 K, Csolnoky Ferenc dr. kórházi igazgató 1058 60 K, Spitzer Mór dr. ügyvéd 105438 K, Komjáthy László dr. polgármester 1049 80 K, Csomay Kálmán építőmester 1042 K, Wallner Emil dr. kórházi orvos 1029 60 K, Óvári Ferenc dr. orsz. képviselő 1023 K, Nay Jakab kereskedő 96748 K, Csete Antal dr. városi főügyész 93262 K, Néger Agoston prelátuskanonok 90191 K, Reviczky Irmin alapítványi hölgy 85238 K, Suly László bizt. főügynök 83326 K, Kranitz Kálmán felsz. püspök 82112 K, Keglovich Sándor postatiszt 80916 K, Rosenberg Jenő dr. városi t. főorvos 807 80 K, Réthi Ede dr. városi orvos 80122 K, Lengyel Sándor zálogint. tulajd. 789 68 K, Berger József máv. szállító 776 K, Csomai János földbírtokos 77293 K, Juraszsek János törvszéki elnök 77158 K, Cserenyés József dr. gyermekmenh. főigazgató 77149 K, Róthausner Zsigmond kereskedő 72642 K, Rosos István apátkanonok 72593 K, Ifitsits János vendéglős 71367 K, Saári János dr. tkptári könyvelő 70740 K, Közgazdasági Bank és Takarékpénztár 69113 K, Péller Pal apátkanonok 69119 K, Czermák Lipót gyógyszerész 678 K, Róthausner M. Miksa kereskedő 67592 K, Scheiber Soma kereskedő 644 K, özv. Harich Jánosné maganzónó 62320 K, Schreiner János kápt. jószágkormányzó 620 40 K, Spitzer József dr. ügyvéd 60392 K, Harangi György szállóberő 598 K, Steiner J. Jenő kereskedő 58760 K, Kálmán István kereskedő 58493 K, Rupert Rezső dr. ügyvéd 57560 K, Janosy József dr. trvszéki albíró 575 40 K, Rosenthal Nándor keresk. 57470 K, Fodor Ferenc kereskedő 57110 K, Kulcsár Károly kereskedő 55710 K, özv. Schwanda Istvánné maganzónó 54410 K.

Póttagok: Özv. Kubai Hubertné maganzónó 54140 K, Löwy Jakab kereskedő 54080 K, özv. Bauer Károlyné maganzónó 54044 K, Steiner Mór maganzónó 53242 K, Pillitz Pal dr. kórházi orvos 53038 K, Benkő Károly dr. ügyvéd 52970 K, Velty István kőfaragó 52580 K, Horvath Rezső dr. ügyvéd 52420 K, Zoliner Dezső kereskedő 52390 K, Tauszig Manó kereskedő 52160 K, Tauszig Miksa kereskedő 52160 K, ifj. Herczeg Gábor bérkocsi-tulajdonos 51986 K, Révész Gusztáv dr. ügyvéd 51540 K, Reiner Gyula kanonok 50013 K, özv. Werner Károlyné mag. 48740 korona.

— **Kedvezmény tanítójelöltek részére.**

A vallás- és közoktatásügyi miniszter figyelmet keltő rendeletet bocsátott ki. A rendelet szerint mindazok a negyedéves képezészek, akiknek az 1913—14. tanévben akár az osztály, akár a beféjező képesítőjük nem sikerült és őket emiatt hosszabb, vagy rövidebb időre visszavetették, tekintettel a háborus időre, a törvényben, vagy rendeletekben megszabott határidőn belül is újra vizsgázhatnak. A vizsgára bocsátásnak azonban bizonyos feltételei vannak. Vizsgálatra csak azt bocsátják, aki már 18-ik életévét betöltötte s fegyveres szolgálatra alkalmasnak találták. Ezenkívül jogerős nyilatkozatot kell tennie a fegyveres erőbe való azonnali belépésre. Az érdeklődők kérvényeiket a tanügyi hatóságok útján a miniszterhez küldjék.

— **Építkezések a balatonparti vasuton.**

A tavasszal történt hegycsuszamlás új átvezeték és egyéb utlétesítmények elkészítését tette szükségessé. Az államvasutak zágrábi üzletvezetősége ebben az ügyben a saját hatáskörében megtartotta a helyszíni szemlét. A közigazgatási hatóság e hó 12-én a szemlét felülvizsgálta, s az építkezésekhez a hozzájárulást megadta.

— **Árverés.** Folyó hó 22-én, a jövő héten, *csütörtökön* a Veszprémi Tárakép-pénztár *Rákóczi-teri házában az első emeleten* levő lakásban különböző, a néhai *Pillitz Mór* hagyatékához tartozó ingóságok, ékszerek, ezüst evőeszközök, butorok, eredeti képek, ruhaneműek kerülnek eladásra. Az árverés *délután 9 órakor* veszi kezdetét, melyre a venni szándékozók figyelmét felhívja a néhai *Pillitz Mór* hagyatékának kezelősége.

A Dolomitok országából.

(Utí napló.)

Írta: Dorsoduro.

X.

Mondanom sem kell, hogy fáradtak voltunk nagyon jól esett az ebéd e szép modern hotelben. Az ebédő inkább társalgónak néz ki, nagy bór karosszékeivel s apró asztalkáival; köröskörül sok polcon régiségek, leginkább kancsók, a falakon többek között Ferenc Ferdinánd arcképe, ki aláírását a vendégkönyvben megörökítette.

Igen jó, de nem olcsó ebéd után, a fekete-kávét mellett szivarozva hánytuk-vetettük meg további utitervünket, melyet azonban megzavart egy hirtelen támadt zivatar. Nagy szélyihar keletkezett, iszonyu záporral, a meredek völgyeken rohant le a víz; a sűrű viámlásokkal megszakított mennydörgések, melyek végteleneknek hallatszóttak a sok-sok bércfok visszhangjától megsokszorosítva, valami borzalmasan szép volt. Egy félóra mulva azonban már utunk indultunk, az idő kiderült; e meredek országuton semmi sár, bár az ut melletti szakadékokban még zuhog a szennyes zápor ár.

Visszatekintve szemben kap bennünket az északi szél, de köpenyegeinket összehuzva azért csak hátranézünk; a hotel felett a tra i sassi, a sziklák közti út, felette a meredek vad Lagazuoi (2817 m.), katonai erődell, messzebb a Civetta (3220 m.), tövében az Alleghesse, mely tő mintegy 150 évvel ezelőtt keletkezett földrengés következtében, azután jobbról a gyönyörű Pala di San Martino; a Marmolata, de másik oldaláról; azután előtünk a Sorapis (3229 m.), messzebb a Forcella (2250 m.) Melletünk csak zug az ár, sűrűlt a szél, hideg van nagyon. De azért mi gyönyörködünk e szépséges vidékben, itt, közeli az örökös hóhoz. Az Óreg emlékeztet bennünket a tiroliak dévajkódó nótajára:

Im Himmel ist's kalt,
Wo der Schnee aba falt,
Wann d'in Himmel wilst kema,
Musst Handschuh mitnehma ...

De ez csak az idegenekre szól. Ők, a jó emberek, nem fázna, még ha hóval is van borítva a menyország.

Mögöttünk nagy autó-berregés. Több kocsi indul az Óspizióból, bennük elegáns hölgyek. Nem irigyeljük őket. Mi indulunk tovább per pedes apostolorum, boldogan ...

... Wie arm sind doch die Reichen,
Von allem Frieden fern,
Und Knechte sonderglichen
Sind diese hohen Herrn.
Wie lustig ist das Wandern,
Die Sorgen sind ja klein.
Die schwere Welt ist andern,
Die schöne Welt ist mein!

Amint ereszkedünk le a völgynek, a növényzet lassankint visszatér, a szél elállt s a gyönyörű meleg idő levetteti ruhunk a köpenyeinket. A vidék valami szép, jobbkéz felől feltűnik a Monte Tofana, vakító fehér havas ormaival (3241 m.), szemben vele a Cinque Torri, e mögött meg a cukorsüveghez hasonló Croda da Lago (2709 m.). Ahogy kibontakozik előtűnik a völgy, sötét zöld legelőivel, a tehén csordákkal, Almokkal, lenn a völgyben feltűnik Pocol, hova két órai séta után eljutottunk. (Hova a pोकolba nem jutunk még, mondták a fiúk.) Pocol az ut mellett két hotel; többi része magasabban a hegyoldalon van. Nagy, magas hegyek védik, a parasztok házáinak kis ablakai a távoli Monte Cristallo-ra nyílnak, közben egy gyönyörűsége, békés völgy. Van-e ennél szebb kilátás, nyugodtabb, boldogabb hely a világon? És ez egyszerű, igénytelen, vallásos nép; hány milliomos, unakodó irigyelheti sorsukat! Dolgoznak és imádkoznak, és boldogok ...

Rövid pihenés után indulunk s mert átlátjuk az egész völgyet s látjuk, hogy az országot rettentés sok kanyarodót tesz: rövidítjük az utat. Egyik rövidítésünk — az ut egyik hajlásától a másikig — kissé merész volt; annyira meredek s lábunk alatt a hegytörmelék annyira mozgó, s annyiszor ültünk le akaratlanul, hogy az Óreg kijelentette: ő többé nem rövidít. Két kis olasz (persze csak a lakosok illetve olasz) falut hagyva mögöttünk, mind közelebb bontakozott ki előtűnik Cortina képe, hova óriási kanyarodók után s nagy köhidakon átmenve este 8 órakor érkezünk meg nagy fáradtan. A szállodák mind zsufolva voltak; hosszas keresgélésre találtunk a városon már kívül egy villaszerű hotel, melynek első vendégei voltunk, a butorokat is akkor állították össze. Visszamenve a városba, a legközelebbi helyen megvacsoráztunk. A portás kérdézősködéseinkre, hogy hol az étterem, bizony azon módon, porosan be-küldött volna a nagy étterembe, hol hölgyek báli toilette-ben, katonai tiszték és frakkos urak ültek fényes kivilágítás mellett, virágokkal díszített hosszú asztalnál, ünnepelve a császár születése napját. Kimentünk hát a verandára s ott megvacsorázva, haza mentünk, hol nagyon jól esett a pihenés a mai 26 kilométer után. 1224 m. magasságban vagyunk. Pievé 1391 m. volt ugyan, de közben meg kellett másznunk a Falzarego-passt, mely 2117 m. Aludjunk, holnap újult erővel tovább!

Augusztus 19., vasárnap. — Cortina, Bozen után első hely, mely városi képpel bír. Csak 3000 lakosa van, ennek is nagyrésze a városon kívül, mert sok mellékhelységgel együtt alkotja Cortina di Ampezzót, a valamikor annyira jelentős várost, mely a száz éves velencei uralom alatt nyerte a „magnifica commune” nevet. Kereskedelme Itália felé ma is szóttevő, de az a kor, midőn — a legújabb időkig — magából fedezett minden állami és községi adót, megszűnt. Ma az idegen forgalom

— mert hiszen a Dolomitok fővárosa, a turisták Mekkája — az, mely még mindig irigylésre méltóvá teszi lakói helyzetét. Ettől eltekintve is gazdag a város, roppant határával, melynek egy baja van: valamikor mérhetetlen erdei letarolva, pedig ez erdők voltak természetesen s egyetlen védői a hegyi görgetegek, hegyesuszamlások ellenében, melyek miatt a város, s az előtte levő, ma mosolygó völgy oly sokat szenvedének. Maga a város is egy ily „Schuttstrom“-on épült s legutóbb 1841-ben is egy Cortina melletti falu tűnt el mindenestől s ilyen, az omladékok, görgetegek által eltemetett helység 5—6 van Cortina közvetlen közelében. A szemben levő Tofana hegy hosszas, meredek oldala a veszelves rödi pályá, honnan a törmelekek mind inkább felhalmozódó tömegei indulnak meg; a hegy tövével, a völgyben folyó Boita patak hullámai pedig folyton ássák alá a megállt tömegeket.

A tulajdonképeni város két nagy utcából áll; ezekben minden második ház hotel. A házak emeletesek, az utcák szépek, tiszták. Lakói nagyrészt olaszok s kevesebben németek. Az olasz nyelvvel megérteti ugyan magát az ember, de tulajdonképen latinul beszélnek (a latinok, mint említém etruszk ivadékok). Az idegenforgalomból élnek nagyrészt, de a fafaragás és ötvösművészet is sajátjuk. Már apró gyermekek is foglalkoznak ilyesmivel; híresek a cortinai ezüst szerencse gyűrűk; a velencei filigranipar termékeivel méltán felveszik a versenyt. Van is a cortinaiaknak külön filigraniparművészeti, fa-faragó, szobrász és mintázó szakiskolájuk. Intarsia munkáik is nevesek. Vannak híres festészeti és építészeti emlékeik is. A festészek a velencei iskola híveiből kerültek ki; az ifjabbak közül nevezetesek a Ghedina testvérek (az Aquila nera vendéglő freskói). A város characteristicója a főtemplom melletti campanile, a velencei campanile mintájára építve, 76 m. magas, 270 lépcsőn jutunk fel galériájára, honnan isteni a kilátás.

A campanile, természetéből építve, a régi byzanti stílusban épült templom mellett külön állva s 1851—58-ban épült, Franceschi ampezzói építész műve. A város építette: „von den überflüssigen Geldmitteln der Gemeinde”. A mellette levő templom meglep széles méreteivel; szép oltárképe Zanchi műve, a bal oltárkép Giillarduzzi-tól, a jobb mellékoltár Ghedina Luigi-e. A kórus felé eső további mellékoltárak fafaragványai igen érdekesek; valószínűleg a rég velencei iskola híve: Brostolone művei. A templom freskói is (Ghedina) emiatt nevezetesek. A templomtól pár-száz lépésnyire a Capella alla Madonna della difesa. Ósrégi fogadalmi templom. A longobardok támadták meg Corinát s a lakosok reménytelenül vették fel a tulerővel a harcot. De könyörgésüket meghallgatta Mária, ki is sűrű ködöt bocsátott az ellenségre, melyben ezek egymást kaszabolták le. Megfogadták erre a cortinaiak, hogy templomot építenek hálából, de sokáig vitalkoztak, hova építsek azt, mig egy augusztusi reggelen, az éjjel frissen hullott hó kijelölte a helyet, az alaprajzot, a falak méreteit nekik. Meg is épült a templom, a védő Mária tiszteletére.

Ma vasárnap van. E templomok zsufolnak. A nép festői öltözékben özőnlük templomba; egy predikációban volt részem, de a pap színészi gestusain kívül nem érttem semmit belőle; mint említém: latin dialektus az uralkodó. A nők igen csinosak, általában a tiroliak kifejeztelen, bár a fiataloknál piros-pozsgás, de legtöbbször bamba kinézésű arcúktól. Cortina fekvése az elképzelhető legszebb; a széles völgyre, mely Olaszország nyulik, köröskörül havasok ereszkednek le. Levegője gyógyhelyé tette. Modern hoteljei ezt annál is inkább lehetővé teszik, mert amellet olcsó hely. És utóvégre is város, ahol minden kapható.

Egész délelőttünk, melyet pedig pihenésre szántunk, a városban való boldogulásainkkal telt el. A Weisses Kreuzban elköltött ebéd után — hol a szomszéd asztalnál először hallottunk magyar

**Hazánk legelső
és legnagyobb**

templomberendezési műintézete.

Szobrászat, oltárépítéset, aranyozás és festészet. Templomok stilszerű új berendezése. Oltárok, szószékek, kereszt-kutak, urkoporsók, szobrok, stációképek, gyónószékek és templompadok készítése.

Régi oltárok renoválása, aranyozása és festése.

Templomfestés a leggyorsabbtól a legművészebb kivitelig. Szegény templomoknak kedvezmény és részlettörlesztés. Munkamegtérítés és megbeszélés végett saját költségemen utazom. Készített munkáim művészi és tartós kivitelű elismerő iratok ezreivel bizonyíthatom.

**Árjegyzék ingyen
és bérmentesen.**

LEWISCH ROBERT Szombathely.

szót, de a viláért sem ismerkedtünk volna össze velük, mert ismeretlenül is röstellük, hogy földjeink mily hangosan beszéltek az asszony sógora új vejenek szép jövedelmi forrásairól — úgy egy óra tájban elindultunk Schluderbach felé, hol ma meghálni szándékozunk.

Van egy francia közmondás, különösen Felső-magyarországban divik s így szól: „Szvaki csuda tri dana!” Vagyis minden csoda három napig tart. Erre a gyönyörű hegyvidékre azonban nem áll ez. Hogy elhagyjuk Cortinát s valamelyest magasabbra kerülünk, amint visszatekintünk, a már látott s újabban feltűnt hegyek új, elregadó panorámával szolgálnak. A Sorapis (3230 m.), az Antelas (3264 m.), a Tofana (3241 m.), a Crodá da Lago (2709 m.), a Forcella (2250 m.), a Pomagognon (2456 m.), a Crodá Rossa (3148 m.), a Lagazuoi (2817 m.), a Nuvolau (2578 m.), a Cinque Torri (2362 m.) és a Monte Cristallo (3200 m.) festői elrendezéssel veszik körül Cortinát. Az ut meredekké válik, körülöttünk a kövér legelők (hej, ha ilyen legelőink lennének Veszprém megyében), itt-ott elszórva egy-egy paraszt ház, egy-egy folt erdő, ott gyümölcsösök, feljebb szénapajták, felettük a nagy sziklák, már csak fenyőfakkal, azután hős, s mindent mosolygó kék ég fedti.

1020. szám
Bv. 1914.

Arverési hirdetmény.

A veszprémi kir. járásbíróság 1914. ö 988. számú végzésével néhai Pillitz Mór hagyatékához tartozó ingóságoknak nyilvános birói árverésen leendő eladását rendelte el.

Az árverésnek Veszprémben örökhatályosnak a „Veszprémi Takarékpénztár“ házában (Rákóczy-tér 7. sz.) levő lakásán leendő megtartására határidőül 1914. évi október hó 22-ik napjának reggeli 9 óráját tűzöm ki, amikor is a 3910 kor. 80 fillerre becsült aranyóra és lánc, gyűrűk, kínai ezüst evőeszközök, butorok, könyvek, képek, ruhák és egyebekből álló ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett esetleg becsáron alul is eladom.

Veszprém, 1914. október 7-én.

Boros Andor,
kir. bir. végrehajtó.

Fogászati műterem

Veszprém, Rákóczi-tér 22. sz. Telefon 49. Interurbán

Wellner Gyula

régi jóhírű fogászati műterme. Rendelkezésre áll az összes fogászatba vágó műveletekre.

Foghuzás, fogtömés, műfogak, fogsorok.

A szájpaddlás nélküli műfogak speciális készítője.

Számtalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

Anyakönyvi kivonat.

— 1914. október 2-től október 18-ig. —

Születés.

Dr. Horváth Rezső ügyvéd és felesége Veégh Erzsébet fia Andor Dénes r. kath. — Horváth Julianna napazámosó fia József r. kath. — Jung Adám fuvaros és Schmidt Magdolna fia Adám r. kath. — Homor Mihály máv. mozdonyfűtő és Ispács Mária fia Ferenc r. kath. — Landl József m. kir. posta- és távirdaszolga és Tóth Klára fia József Antal r. kath.

Halálozás.

Kovács Mária 21 hónapos róm. kath. — Nagy Zsófia házicseléd 45 éves r. kath. — Özv. Molnár Mártonné-Károlyi Anna magánzónó 84 éves r. kath. — Kövessi Károly 3 éves r. kath.

Hazasság.

Happel-Ferenc ácssegéd r. kath. és Spel Veronika r. kath.

Fióközlet: Balatonalmádiban.

Egyedüli fehérenemű bizományi lerakat:

Rádi István és Tsa

cégnél Veszprém, Fő-tér.

Férfi színes ingek gallér nélkül

35—46 cm.-ig raktáron.

Árak : 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— korona.

Férfi fehér ingek gallér nélkül

35—46 cm.-ig raktáron.

Árak : 2.—, 3.50, 5.—, 6.—, 7.50 korona.

Férfi színes turista ingek

35—47 cm.-ig raktáron.

Árak : 2.50, 3.50, 5.—, 6.— korona.

Férfi fehér apacs ingek

3.—, 5.—, 7.— korona.

Gyermek fehér és színes ingek

2.50, 3.—, 3.50 korona.

Férfi hálóingek

35—47 cm.-ig raktáron.

3.—, 5.—, 6.50 korona.

Férfi alsónadrág gombos.

Árak : 2.50, 3.—, 3.50, 4.— korona.

„ „ zsinóros. Árak : 1.50, 2.40, 3.— korona.

„ „ rövid, színes.

Árak : 2.—, 3.50 kor.

Nagy választék

Borsalino és Gyukits kalapokban,

valamint a legújabb nyakkendők-, gallér-, harisnya-, zsebkendők- és keztyűkben. Ernyők 1200 napi jótállással, sétabotokban legújabb különlegességek raktáron.

Plebános és tanító uraknak 8% árengedmény.

Levélbeni rendelések legpontosabban eszközöltetnek, meg nem felelő árut készséggel visszaveszünk.

Három ELLENSÉG

VARJU EGÉR

ÜSZÖK

kártevéséi ellen biztosan védekezhetik a földbirtokos, a külföldön nyolc év óta bevált kitünő védőszer

CORBIN

alkalmazásával. :: Kiváló eredmények, bizonyítványok! Nem befolyásolja a mag csirázását! Egyszerű alkalmazás! Oltsó! Nagyszerűen bevált buza, kukorica, zab, rozs, répamag, árpa, kender, konyhavetemény stb. csávázásánál. Csak egyszer próbálja :: meg saját érdekében!

Igen érdekes leírást, használati utasítást és árajánlatot ingyen küld: **Dr. Keleti és Murányi** vegyészeti gyára Ujpest, valamint

a főelárusító:

OSWALD ISTVÁN
SIÓFOK.

Vasuti menetrend.

Vonat indul Veszprémből.

Alsóörs felé

Városi állomás	Honvédlaktanya
Délelőtt 9 ó 44 p	9 ó 48 p
Délután 4 „ 57 „	5 „ 01 „

Czellődömök felé

Városi állomás	Jutas
Délelőtt 10 ó 10 p	10 ó 50 p
Délután 2 „ 47 „	3 „ 36 „

Székesfehérvár felé

Városi állomás	Jutas
Reggel 4 ó 05 p	4 ó 44 p
Reggel 7 ó 06 p	7 „ 27 „
Délután 4 „ 08 „	4 „ 38 „

Győr felé

Városi állomás	Jutas
Éjjel 3 ó 05 p	3 ó 23 p
Délelőtt 10 ó 10 p	11 „ — „

Dombóvár felé

Városi állomás	Jutas
Reggel 7 ó 06 p	7 ó 37 p
Délután 2 „ 47 „	3 „ 45 „

Vonat érkezik Veszprémbe

Alsóörs felől

Honvédlaktanya	Városi állomás
Reggel 7 ó — p	7 ó 04 p
Délután 4 „ 03 „	4 „ 07 „

Czellődömök felől

Jutas	Városi állomás
Reggel 7 ó 20 p	7 ó 55 p
Délután 4 „ 25 „	4 „ 55 „

Székesfehérvár felől

Jutas	Városi állomás
Délelőtt 10 ó 39 p	10 ó 55 p
Délután 3 „ 28 „	4 ó 55 p
Este 10 „ 32 „	10 „ 53 „

Győr felől

Jutas	Városi állomás
Reggel 7 ó 08 p	7 ó 55 p
Délután 3 „ 22 „	3 „ 55 „

Dombóvár felől

Jutas	Városi állomás
Délelőtt 9 ó 01 p	9 ó 35 p
Este 9 „ 41 „	10 „ 53 „

Bakos Kálmán

fűszer- és csemegekereskedő
Telefon 55. VESZPRÉM Telefon 55.

Ásványvíz nagy raktára!

Ajánlom friss töltésű ásvány-
és gyógyvíz nagyraktáramat.

Az összes bel- és külföldi ásványvíz
és gyógyvizek állandóan raktáramon
vannak. Főraktára:

a szt. Lukács Kristály víznek,

rendkívül kedvelt szénsavas borviz
eredeti porcelándugós üvegekben

2 lit. 1¹/₂ lit. 1 lit. 1/2 lit.
64 fill. 56 fill. 48 fill. 30 fill.

Főraktára: **Salvator lith savanyú-
víznek, Mohai Agnes,
Giesshübl, Csizi, Pe-
táncsi, Calsbadi, Ma-
rienbadi, Preblau, —
Bikszádi, Borszéki,
Guber, Parádi, Halli
stb. stb. vizeknek.**

KESERŰVIZEK.

A vizeket vidékre szállítva a csomagolás ön-
költségén lesz felszámítva. Nagyobb vetélnél
engedmény, ismét a leadóknak előnyár.

Az összes fűszer-, csemege-ásvány-
víz- és háztartási cikkekről a nagy
árjegyzék bárkinek megküldetik.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölnivíz, kölnivíz-pouder és kölnivíz-szappan.

Kápható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

kölnivíz-szappant, kölnivíz- és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és
egyedül valódi de sokszor utánozott **JOHANN MARIA FARINA** Gegenüber
dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánozott **kölni-
vizet, kölnivíz-poudert és kölnivíz-szappant**, ha az itt jelzett eredeti
készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég
magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN Budapest, VIII., Szigetvári-utca 16. sz.
egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban.

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig —
pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és hang-
olását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközök.

Alapított 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt
a legegyszerűbbtől a
legfinomabb kivitelig minden néven
nevezendő könyvnyomdai munkákat,
úgy mint: röpiratok, füzetek, köny-
vek, folyóiratok, árjegyzékek, kör-
levelek, hirdetmények, falragaszok,
évi jelentések, mérlegek, kimutatá-
sok, gyászlapok, rovatolt táblázatok,
névjegyek, meghívók, eljegyzési és
esketési tudósítások, számlák, cím-
kék, plébániák és iskolák részére
szükséges mindennemű nyomtatvá-
nyokat jutányos áron számítva

Raktáron tartja plébánia-
hivatalok és is-
kolák részére szükséges mindenféle
hivatalos nyomtatványokat, melyek
tetszés szerint füzve vagy bekötve
szállíthatnak. Hivatalos levélpapírok
és borítékok, okmányborítékok min-
denféle alakban és színben. Egy- és
négyvonalas vizsgalapok, 10 százalék
a Tanítók Háza javára. Fizetés meg-
hagyás iránt járásbíróshoz inté-
zendő kérvény: a) Körtagsági díjjal
tartozó hátrálékosok, b) a Gondvise-
lés hátrálékosai ellen, ivenként 4 f.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61